

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке изплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колонбо број 6.

www. narod.rs
15 ЛЕНТА
Писма
Крста Љ Милетић

Изгубљена позиција

Турска је пошла не-не и карактеристичне овим путем којим вести. Историја Цариграда није само султан. Али, турцима сам Алах на руци. По смрти меда V дошао је на место нови султан, који по потреби моћи стати исто тако до-герман фил као и фил. У Турској је ствар политичког и морала. Под последњих до-на ратишту, и непосредном имесијом унутрашњих сила код свјих савјаника, Турска је ошла, да се неће ства-развијати баш онако то Немачка.

Истина јруска опас-ста, која је у Тур-изазивала увек па-вну пометеност у по-тици, благодарећи шевицима, та је о-сност прошла. Али је Виљемове се по-аче; Бугарска недопу-исправку граница; незадовољни и гладни роди централног са-ка траже мира, хлеба своју самосталност. Од оваквим се окол-ствима не може бити за бриге и страха. По-ребно је, дакле, потра-ити ослоња на дру-ој страни. И на то се је морало дуго че-ати.

Мада обавештења из Цариграда долазе споро и обилзним путем, и тога их треба примити резервом, ипак по-ледњих дана примље-е су две интересан-

шај да се приближи Турска Енглеској, — једно је извесно: младотурци, спроводници германских циљева у Турској, губе свој утицај, а тиме је Немачка већ изгубила још једну своју јаку позицију.

НЕПРИЈАТЕЉ НА УМОРУ

— Лондон. — Пуконијак Ренангон пише, да је према документима, нађеним код немачких заробљеника, непријатељ на умору што се тиче људи и ратног материјала и да је морао његових трупа бедан. Напори милитаризма су потпуно пропали. Веселе немачких заробљеника, због тога што их заробљавамо, показује колико је пав немачки морал.

ЕНГЛЕСКА АВИАТИКА

— Лондон. — У току ноћи 12 августа, наши авиатичари продужили су да бомбардују с мале висине бомбама и митраљезима непријатељеве пешачке трупе, батерије, коморе и возове. Други апарати о државали су везу са нашим трупима и корегирали артилеријску ватру.

Узете су фотографије и извршена извиђања. Бацили смо у току дана 32.000 кгр. бомба на железничку пругу Камбре-Валансијен, као и на депое и докове у Брицу. Оборили смо 25 апарата и 1 балон, а 13 изван контроле. Пет наших није се вратило.

И поред облака и бу-ре наша авиатика извршила је дивне задатке на фронту и преко фронта.

Аероплани су снабдевали са муницијом

наше трупе, помоћу штитова за спуштање. Осматрање артиљерских зрна, продужило се и поред хрђавог времена.

— Наши авиатичари летели су ниско и тукли непријатељске трупе у покрету. У току ноћи бацили смо 24.500 килограма бомба. Оборили смо 4 непријатељева апарата и један изван контроле, као и два балона.

ПРОТИВ ХИНЦА

— Лондон. — «Минхен Пост» каже: «Фон Хинце у једном свом интервју, публикованом у «Келнше Цајтунгу», говори о дволичности државника Споразума и строго их напада због њиховог анексионистичког програма. Али Фон Хинце никада није поменуо на речи о уговору у Брест Литовску.

— Да је Хинце размишљао и једног часа о историји тлачења и насиља за шест месеци на Истоку, о самовољној подели територија, о прогањању украјинске Раде и т. д., не би имао ни речи да пребаци и да оптужује Споразум. Само онај, који је био далеко од сваке насилне политике о свајања и анексија, могао би оптуживати Споразум а нико то није учинио, сем социјалне демократије, која је ту скоро осудила владин рад.

ШПАНИЈА

— Лондон. — «Тајмс» коментаришући ноту Шпаније Немачкој, каже: «Савезници су показали много обзира према актима строге неутралности, које су вршили мали народи под претњом немачког мача, али Савезници не могу

те обзире имати према другим неутралним народима који занемарују на чак и газе своје обавезе због симпатија према непријатељу, због егоистичких мотива.

— Не треба често помињати, да од свих амбиција најглуша је, желети играти велику улогу у преговорима о миру. Савезничке демократије ће закључити свој мир, кад им се буде свидело и руковођени својим условима неће трпети ни непосредну ни посредну интервенцију ма које неутралне државе. Мислити, да ћемо ми одустати од ове одлуке, глупа је и опасна илузија».

ЈАПАНСКА ВОЈСКА

— Лондон. — Јављају из Токија: Данас јапанска војска броји 1.500.000 бораца. Ако буде потребно биће позване различне класе из резерве.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

— Лондон. — Ако се упореде нашем нападу, док против 8 марта, све енглеске резерве су биле употребљене већ прва два дана и није било више свежих трупа које би зауставиле немачко напредовање.

— Париз. — «Либерте» даје следеће детаље о борбама које се воде већ неколико дана између Ене и Елете. Да би се добро разумео прави значај борбе, потребно је назначити да су победоносне трупе Мавженове армије прешле главну непријатељску одбранбену линију, која је ограничена последњим ослоњцима велике совсонске висоравни, чији пад може да има трагичне последице за немачке дивизије, које се налазе се-

Ова се војска већ од августа почела искрцавати у Владивостоку и продирати у Сибир, где спречава пут болшевицима и Немцима.

ЛИТВАНСКИ САБОР

— Лондон. — Листови добијају из Амстердама: Литвански сабор је свечано протествовао против наименовања краља за Латвију без пристанка народа, и против чињенице, што депутација, упућена у Берлин, није могла бити примљена у аудијенцију од цара, канцелара и од других чланова владе.

— Сабор даје на знање, да неће никада признати ни једног краља, кога би наименовала Немачка, и да ће сам изабрати свог владара. Најава Сабора закључује са отвореном претњом да ће устати против немачке окупације».

ФЕЛТОН

ЖОЗЕФ

— Ох!... И после!...
— После... после, драга моја, ја сам га гледала с насине, показујући му мно-саму себе. Ја га нисам мислила, овог, овог сељака, ја сам га запалила!...
— Ох! Андре!
— Да, то ме је чак много занимало. Каже се за дуге, да се не узимају у рачун. Звонила сам му, да би му издала наредбе, сваког јутра, кад ме је собарица облачила, а исто тако и сваког вечера, кад ме је савачила.
— Ох! Андре!
— Драга моја, горео је крв од пламе. Затим на столом, за време обеди, само сам говорила о чи-

књиге... поетичне... од оних које узнемире душу... ученицама и ученицима средњих школа... Дам их моме слуги. Тад је он познао живот... врло смешан живот.
— Ох! Андре!
— Затим сам постала поверљива према њему, почела сам да га тикам. Дала сам му име Жозеф. Драга моја, био је у једном стању... једном страшном стању... Постао је мршав као... као петао... и превртао очима као луд. То ме је силно увесељавало. То је једно од мојих најлепших лета...
— А затим?...
— Затим... да... Једнога дана, кад је мој муж одустовао, наредим му да у прегне коње и да ме вози у шуму. Била је страховита врућина... Ето!

— Ох! Андре, кажи ми све... То ме много интересује.
— Гле, попи чашу шартреза, без тога ја ћу сама испати бутулу. Затим, по-залило ми је на пузу.
— Како то?
— Како си глупа? Казала сам му, да ми је позлило и да треба, да ме положи на траву. Затим кад сам била на трави, почела сам да се гупим и рекох му, да ме одпетља. А, кад ме је одпетљао, ја сам изгубила свест.
— Потпуно?
— Ох не, ни мало.
— Па добро?
— Па добро! била сам принуђена, да останем скоро цео час у несвесном стању. Он није могао да нађе лек. Али ја сам имала стрпљења, и отворила сам очи тек после његовог пада.

— Ох! Андре!... А шта си ми казала?
— Ја, ништа! Зар сам нешто знала, пошто сам изгубила свест? Захвалила сам му. Казала сам му, да ме понова врати у кола; и он ме је вратио у замак.
— Ох! Андре! И то је све?
— То је све...
— Ти си изгубила свест само једанпут?
— Само једанпут, до ђавола! Нисам хтела, да ми тај простак буде љубавник.
— Јеси ли га задржала после тога?
— Та да. Још је овде. Зашто да га отпустиш? Ја немам на шта да се жалим.
— Ох! Андре! И он те увек воле?
— До ђавола!
— Где је он?
— Мала барсница пружи

руку на зиду и притисну електрично дугме. Врата се готово одмах отворише, и један велики слуга уђе ширећи око себе јак мирис колонске воде.
Бароница му рече: Жозефе, мој дечко, бојам се да ми не позли, зови ми собарицу.
Човек остаде непомичан као војник пред официром, и управљ један ватрени поглед на своју госпођу, која продужи: «Али пожури, велики глумаче, ми данас нисмо у шуми, а Розалија ће ме неговати боље од тебе.»
Он се окрете на својим петама и изађе.
Мала грофица, неуверена, унута: «И шта ћеш да кажеш твојој собарици?»
— Казаћу јој, да је прошло. Не, баш ћу се одпети-лати. То ће ми олакшати терет с груди, јер више не могу, да дишем. Пијана сам... драга моја... али тако пијана, да би пала, ако устанем.

верно и северо западно од Соасона.

Да би избегли ово, Немци врше јаке противнападе. Напад је изведен после десеточасовне артиљеријске припреме. Немци су бацили у борбу 7 пукова и 2 батаљона стрелаца. Борба је била огорчена. Немци су вршили седам напада на положај Орм де Монтекур. Француски пук који је држао вис није одступио ни за једну стопу. Наша артиљерија успела је да прикује Немце за њихове полазне тачке, наневши им огромне губитке. У току ових борби које су трајале целог дана имали смо и заробљеника.

Париз. — Из поузданих извора пристижу следеће појединости о ситуацији на западном фронту после 5 августа:

Савезничка офанзива и напредовање се наставило на све ширем фронту.

У току прошле недеље стално смо постижавали успехе не само између Соме и Оазе већ и с обе стране ових река. Операција је на овим двема крајним тачкама најкарактеристичније су у овој фази битке.

Поново предузета офанзива између Оазе и Ене потпуно је спојила операцију од 5 јула на сектору Ена-Марна са офанзивом од 25 јула источно од сектора Амиев.

Исто тако Французи су нагло напредовали дуж јужне обале Оазе; може се сматрати као сигурна окупација целог простора између Оазе и Елете.

Дошли смо на пет километара далеко од шуме Сен Гобен, која дистанца дели француске линије источно од Куси Ле Шато, одакле су Немци извршили напад 8 марта.

Шума Сен Гобен, где се крију непријатељски велики топови, већ се налази под ватром француске артиљерије. Новим напредовањем у правцу висова канала Оазе постаће врло тешка употреба немачких великих топова.

Напредовање дуж фронта прелазом Оазе није била ствар лака, да није било комбиновано са јаким нападом од стране сектора Роај-Ласињи, а то због тога што се позади пута Ноајон-Шоли диже један лапац шумовитих брежуљка који представљају изванредне фронталне одбрамбене положаје против Оазе. Заузеће Роаја крунисало је сјајно ону последњу операцију.

На сектору северно од Соме, Енглези су у среду једним сјајним нападом, који се одмах проширио од Соме до предела Араса, успели, да знатно напредују и стигли су у Баном.

Испитујући у опште ситуацију, овај сектор између Соме и Комбла представља положаје повољне за немачку одбрану.

У излости, Фомп настоји да потисне непријатеља на линију Кроази-Перон-Ам-Елет.

Као што на овом главном ратном попрштуту тако и у Фландрији Немци су тек могли да даду нешто пасивног отпора.

У БЕРЛИНУ

Париз. — Војни командант Бранденбурга, чија се власт протеже и на варош Берлин, издао је следећу наредбу:

Наређујем свима официрима и државним чиновницима, да поред своје редовне дужности врше и полицијску службу јавне безбедности.

Ова је наредба врло карактеристична према ономе што је раније писао «Крајцајтунг», и жалио се на рђав морал становништва у престоници, као избор ранијих изјава пруског министра војног по истом предмету.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Ситуација у Сибиру развија се полажно, али обећава много. Провизорна влада у Владивостоку, која је преставник руских социјалиста, изгледа, да је расположена, да се споразуме са владом генерала Хорвата, који заступа мишљење кадета. Да би се повољно решиле све несугласице које још постоје, изабран је један одбор, састављен из три члана сваке владе, који ће испитати разне мере, које треба применити за заједничку акцију и за уједињење снага.

Лондон. — Телеграфисано је канадској влади, да упути, што је могуће пре, своје контингенте у Русију, да би се добио што већи број трупа за оперисање.

Цирих. — Нарочити дописник «Франкфуртер Цајтунг» јавља, да је влада Совјета одлучила да обрадује концентрационе логоре за официре и представнике буржоазије, који ће бити стрељани у случају ако би буржоазија покушала ма каква устанак против Совјета. Ова је мера наређена у свим вирошима. На тај начин је ухапшено 50.000 официра и више стотина их је већ стрељано, јер су осумњичени да су имали везе са контра револуционарима. Предстоје хапшења буржоазије у масама.

У Москви су официри затворени у касарни Алексејева, коју чувају топови и један пук црвене гарде. Немогуће је описати како поступају са овим несрећницима.

Цирих. — «Штутгартер Најес Тагеблат» тврди, да цела Русија мрзи уговор у Брест Литовску. «Срамота од пораза и распарчавања њихове домовине — каже лист — и мржња против германизма ра-

спаљује све шефове странака, од Спиридонове до великог кнеза Михајла».

НЕМАЧКА И АУСТРИЈА

Цирих. — Једну нову интригу изводи Немачка на штету Аустрије. «Берлинер Тагеблат» каже: Пошто Аустрија мисли да питање Холма реши у корист Пољске, председник украјинског савета затражио је, да га немачка влада потпомогне, да изигра аустријски маневар.

Интересантна је такође чињеница, што немачки листови објављују да у Украјини јача покрет за реанексију Украјине Русији.

Немачка хоће тиме да исклучи могућност једне персоналне уније између Украјине и Аустрије.

Дневне Вести

ЧИТАОЦИМА

После малог прекида, «Народ» данас наставља излажење.

ОДЛИКОВАЊЕ

Г. Михајло Марјановић начелник округа битовског и г. Петар Лешњаревић председник општине битовске одликовани су француским ратним крстом са палмом.

ВОЈНИЧКА ПОЗОРИШТА

Г. Брана Цветковић сарадник «Српских Новина» допутоваће ових дана у Солун, ради организације војничких позоришта. Ову му је дужност поверио Министар Војни.

ЖЕНЕВСКА БЕРЗА

На дан 6 августа курс на женевској берзи био је: марка 66,15; круна 38,70.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћи француске трупе, у сталном додиру са непријатељским заштитницама, наставиле су своје напредовање северно и јужно од Авре. Заузеле су Шоли, Шиекур, Омиекур, Балатр, Роаглиз, Верпиљер.

Више на југ Французи су ушли у шуму Крапо-Менил и заузеле Див.

Јутрос су Французи наставили своје напредовање у правцу Соме и северно од Авре стигли на главну линију: Ликур, Пот, Менил ле-Пти, Нел.

Од јуче повраћено је 30 села и у исто време Французи су на неким тачкама напредовали 12 километара.

23 сата. — У току дана француске трупе наставиле, да гоне Немце, који су се под снажним

ЗБОГ ПОЉСКЕ

Цирих. — У једној полувластичној ноти «Рајхспост» изјављује, да се, на преговорима у немачком главном стану, аустроугарски државници нису обавезали ни једном прецизном формулом у погледу решења пољског питања. Затим нота закључује: «С друге стране смо пак овлашћени, да изјавимо, да се бечка влада није одрекла аустријског решења тога питања».

Према томе пољско питање се враћа на своју полазну тачку, док међутим немачкој дипломатији преостаје да забележи још један гораћак неуспех, који јој је нанео њен савезник. Како ће се ствар свршити, тешко је предвидети. Вероватно је, да ће ово питање бити узрок још многих конфликата између берлинске и бечке владе.

НЕМАЧКИ СЛОВИ

Цирих. — Немачка штампа јавља, да се у Берлину поред представника Пољске, налазе и представници Украјине, Крима и Донских крајева, и додаје да њихово присуство у немачкој престоници није случајно. Јасно је — кажу берлински листови — да се у немачком главном стану дискутувало о свим источним питањима и немачка влада хоће сада, да дефинитивно реши сва та питања. «Према Фосише Цајтунгу» Ливонија и Естонија би прогласиле, да се дефинитивно одвајају од Русије и ујединиле би се у велику војводину. Наравно и тај велики војвода био би један немачки принц.

СТОТИНА ЗАРОБЉЕНИКА

Било је живих борби у пределу Живињи у којима су Американци јуначки одбили више немачких контра-напада и напредовали. Америчке су јединице зауставиле један јаки немачки покушај да пређе Велу јужно од Базоша и Фимете.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јуче, јужно од Соме, наше су трупе заузеле Фукокур, који је непријатељ жестоко бранио митраљезима.

Северно од Соме напали смо и заузели већи део шуме Трон и задобили много заробљеника, који припадају једној дивизији пруске гарде.

Јужно од Скарпе, трупе прве армије побољшале су своје положаје с обе стране пута Арас — Камбре, и стигле на виаје Окура, Реми и Борн — Нотр Дам.

Северно од Скарпе, непријатељ је јуче после подне извршио јаке противнападе дуж жељезничке пруге Арас — Дувр, и принудно наше вестакнуте трупе, да се повуку за неколико стотина метара на старе немачке линије код «Гриланд Хиља», где је непријатељски напад слоњен под нашом ватром. Енглееси су трупе извршиле јуче успешну по-

дальну операцију с обе стране пута Неф Беркен — Естер (на сектору шуме Ниен) и напредовале на фронту од 6 километара задобивши заробљеника. Губитци Савезника су веома мали. С друге стране Савезници су задобили знатан број заробљеника и велику количину ратног материјала.

На више места непријатељ је при свој повлачењу на Сен Кантен оставио читаве депоне муниције нетакнуте и наши су артиљерици при свом наглом напредовању сјајно искористили ову муницију.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

у Вал Лагарина, на врсоравни Азнаго и у зони брда Азолоне успешно концентрисање наших батерија против непријатељских колона у покрету и против животних противничких центара.

Артиљеријом смо потопили један аустријски моторни чамац на језеру Гарди близу Торболе.

Наше су патроле задобиле неколико заробљеника у Вал Повина и у Вал д'Аси. Биле су врло активне у пределу Гране где су успеле, да задобију заробљеника, да униште један депо муниције, да униште једну непријатељску предстражу и да изазову читаву забуну у непријатељским линијама.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Званични орган владе у Архангелску пише: «Лењин и Троцки изјављују, да су Енглези и Французи, који су се искрцали у Архангелску прави разбојници. Лењин и Троцки покушавају да дигну руски народ против Енглеза и Француза, али ми изјављујемо, да су Савезници пријатељи Русије. Они су позвани да се искрцају у Архангелску да би уништили уговор у Брест-Литовску, који су издајнички потписали бољшевици.»

Лондон. — Из Пекинга јављају, да је Семенов са 2000 људи изненада напао Мађаре и бољшевице и задобио много заробљеника.

Лондон. — Потврђује се вест да су Чехословаци северно од Вајкалског језера заузели Верхи и Уденек.

Цирих. — Према «Сиддајче Цајтунгу», руски народни комесари, увиђајући да ће их садашња форма владавине довести до пропасти, одлучили су, да свој програм подвргну темељној ревизији и да почну нову економску политику.

Берн. — «Франкфуртер Цајтунг» пише: «Унутрашња ситуација у Аустрији постаје све те-

жом. Словени се не одрчу своје независности и непријатељевом победом над нашим армјама постају све смељиви».

Париз. — Победа у Пикардији данас је свршен чин. Непријатељ, гоњен од наших трупа, повлачи се ка северу и северо истоку на целом делу фронта, који држе француске трупе између Шолна и Ноајона.

Армије Дебенеа и Ембера, које годе непријатеља, изјутра 15 августа, приближиле су се Ноајону, који се сада, према «Тану», вероватно налази у нашим рукама.

Армија Манженова, која је десно од Емберове, такође је активна. Уз суделовање Американаца она наставља своје напредовање северозападно од Соасона, у правцу Шавињи.

Париз. — «Ентра-сижан» каже, да је ситуација изврсна. Брзина напредовања доказује да је коњица ушла у акцију.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Јаче артиљеријско дејство на десној обали Црне Речи и у области Доброг Поља.